

VĚCNÝ POKROK VYBRANÝCH INDIKÁTORŮ NSRR

AKTUALITA MĚSÍCE:
HODNOCENÍ PRIORITY 4.1
“Vyvážený rozvoj regionů”

DUBEN 2012

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor řízení a koordinace NSRR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno MMR-NOK 24. května 2012

Zpracovala Ing. Martina Honců

OBSAH

OBSAH	3
ÚVOD	4
HODNOCENÍ CÍLŮ NSRR	5
Cíl 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“	5
Cíl 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“	8
Cíl 3 „Atraktivní prostředí“	10
Cíl 4 „Vyvážený rozvoj území“	12
PRIORITA 4.1 „VYVÁŽENÝ ROZVOJ REGIONŮ“	14
POUŽITÉ POJMY	21

ÚVOD

Cílem této kapitoly je poskytnout informaci o věcném naplňování strategických cílů NSRR. Součástí je také podrobnější analýza jedné z priorit NSRR, aktuálně priority 4.1 „Vyvážený rozvoj regionů“.

Kapitola se zaměřuje na vyhodnocení věcného naplňování cílů NSRR. Každému cíli NSRR je věnována jedna kapitola, která obsahuje obecné informace o konkrétním cíli a k čemu daný cíl přispívá. Dále je popsáno, které OP a jakým způsobem přispívají k plnění daného cíle NSRR. Další část kapitoly je věnována konkrétním vybraným indikátorům pro daný cíl s komentáři jejich plnění, zvláště pak v případě určitých problémů, jako je nenaplňování cílových hodnot nebo na druhou stranu přezávazkování / přeplňování indikátorů. Závěr kapitoly je věnován měsíčnímu srovnání a dalším významným změnám.

HODNOCENÍ CÍLŮ NSRR

Cíl 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na podporu konkurenceschopného podnikatelského sektoru, podporu kapacit pro výzkum a vývoj (dále VaV), udržitelný cestovní ruch a využití potenciálu kulturního dědictví.

Cílem je posílit konkurenceschopnost podnikatelského sektoru v České republice zvyšováním jeho produktivity. Zároveň jde o urychlení udržitelného hospodářského vývoje pomocí inovací a strukturálních změn v české ekonomice.

Výsledkem má být zdravá ekonomika, která je základem pro udržitelný hospodářský růst. Pomoc EU směřuje na zvýšení motivace k podnikání a rozvoje podnikatelské infrastruktury.

Základní komentář k plnění cíle

K plnění cíle přispívají svými aktivitami především OP Podnikání a inovace a OP Výzkum a vývoj pro inovace. Aktivity v oblasti cestovního ruchu podporuje Integrovaný OP a regionální OP.

Stav věcného plnění prvního cíle NSRR je uspokojivý. OP Podnikání a inovace v plnění některých indikátorů mírně zaostává za finančním čerpáním, což však vychází z povahy OP Podnikání a inovace. Aktivity tohoto OP jsou realizovány zejména pomocí finančních nástrojů, jejichž věcné plnění je obtížně sledovatelné, navíc mnohé aktivity jsou dlouhodobého charakteru, tzn. výsledky bude možné sledovat až v době udržitelnosti. OP Výzkum a vývoj pro inovace i přes zpoždění v počátku realizace oproti ostatním OP vykazuje časté přezávazkování indikátorů. U regionálních OP pak v současné době evidujeme dosahování cílových hodnot, často se zde vyskytuje přezávazkování.

Tab. 1 – Vybrané projektové indikátory cíle 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
070100	Počet nově vytvořených pracovních míst - celkem	Počet míst	0,0	30 828,0	17 344,0 ¹	11 850,8
110300	Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV - celkem	Počet míst	0,0	2 500,0	4 646,7	700,7
110100	Počet podpořených projektů v oblasti výzkumu a technologický vývoj (RTD), inovace	Počet projektů	0,0	1 750,0	1 296,0	567,0
110200	Počet projektů na kooperaci mezi podniky a výzkumnými institucemi	Počet projektů	0,0	225,0	94,0	18,0
380100	Počet projektů na podporu MSP	Počet projektů	0,0	11 600,0	4 932,0 ¹	3 908,0
380611	Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem	Počet procent	0,0	30,0	N/A ²	29,7
110815	Počet studentů všech stupňů, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu / zapojených do činnosti centra	Počet studentů	0,0	900,0	5 605,0	157,0
110700	Počet center excelence	Počet	0,0	5,0	8,0	0,0
111100	Počet fungujících regionálních VaV center	Počet center	0,0	20,0	40,0	0,0
520212	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet míst	0,0	1 828,0	2 533,8	986,7
610112	Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	Počet km	0,0	692,0	813,5	430,5
632200	Počet zrekonstruovaných památkových objektů	Počet objektů	0,0	132,0	210,0	117,0

Poznámka:

1 Nejedná se o úplný údaj, OP PI u některých indikátorů nevyžaduje stanovení závazných cílů, proto může být hodnota ukazatele ve skutečnosti vyšší.

2 U indikátorů s měnou jednotkou „počet procent“ není závazek příjemců stanovován.

Zdroj: MSC2007 – 3. 5. 2012

Detailní popis cíle

Příjemci prvního cíle NSRR se k 3. květnu 2012 zavázali vytvořit 17 344 pracovních míst v podnicích, které se zaměřují na inovace, výzkum a vývoj a rozvoj cestovního ruchu, z čehož bylo 11 851 nových pracovních míst skutečně vytvořeno.

Jednou z hlavních aktivit prvního cíle NSRR je **zvyšování konkurenceschopnosti českých podniků**. Tuto aktivitu podporuje především OP Podnikání a inovace. Věcné plnění indikátorů OP Podnikání a inovace mírně zaostává za finančním čerpáním. Tato skutečnost částečně vyplývá z povahy OP a podpory části aktivit prostřednictvím finančních nástrojů, kde je sledování věcného plnění komplikované¹. Dalším důvodem je dlouhodobost některých projektů OP Podnikání a inovace, jejichž výsledky se promítnou až v době udržitelnosti.

S přispěním peněz z EU bylo prozatím podpořeno 3 908 projektů na podporu malých a středních podniků (dále MSP). Každý projekt znamená podporu jednoho MSP, od počátku programového období bylo tedy podpořeno 3 908 MSP z celkového závazku 4 932 firem. Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem je 29,7 %, tato hodnota vyjadřuje, o kolik procent se podpořeným podnikům podařilo zvýšit přidanou

¹ Realizace finančních nástrojů má svá specifika, z centrální úrovně MMR-NOK sleduje poskytnutí prostředků OP

hodnotu své výroby díky zavedení efektivnějších technologií (strojů pro výrobu, ICT vybavení, vyvinutí vlastních ICT řešení).

Druhou aktivitou podporovanou prvním cílem NSRR je **rozvoj kapacit VaV pro posílení inovací**. Aktivita je naplňována především OP Výzkum a vývoj pro inovace. Závazky příjemců ukazují, že by v oblasti VaV mělo být vytvořeno 4 647 pracovních míst v 40 regionálních VaV center a 8 centrech excelence, vybudovanou infrastrukturu by mělo využívat 5 605 studentů všech stupňů.

I když je realizace projektů podporujících VaV spíše ve svém počátku, z dostupných dat je možné říci, že se předpokládá překročení nastavených cílových hodnot v této prioritě.

Poslední aktivitou podporovanou prvním cílem NSRR je **vyvážený rozvoj cestovního ruchu**, aktivita je realizována Integrovaným OP a regionálními OP. Vybrané indikátory této aktivity mají závazky příjemců vyšší, než jsou stanovené cílové hodnoty, tzn. jsou přezávazkované. ŘO regionálních OP předložily EK v roce 2011 revize programových dokumentů, včetně revize cílových hodnot indikátorů, ty se promítly do snížení míry přezávazkování indikátorů.

Schválené projekty by měly vybudovat či rekonstruovat celkem 813,5 km cyklostezek a cyklotras. Doposud bylo postaveno či zrekonstruováno 430,5 km cyklostezek a cyklotras. K 3. květnu 2012 bylo také zrekonstruováno 117 z celkového počtu 210 památkových objektů, které se příjemci zavázali zrekonstruovat.

Měsíční srovnání a další významné změny

Mírný meziměsíční nárůst závazku příjemců i dosažené hodnoty indikátorů zaznamenáváme téměř u všech aktivit.

Výraznější meziměsíční nárůst zaznamenáváme u indikátoru „Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV - celkem“ o 253 studentů, tj. o 10,1 % cílové hodnoty.

Cíl 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na podporu tzv. „měkkých projektů“, jejichž cílem je zajistit kvalifikovanou, flexibilní pracovní sílu, společnost soustavně zvyšující svůj vzdělanostní potenciál a v neposlední řadě efektivní systém veřejné správy a služeb.

Cílem je podpořit rozvoj vnitřně různorodé sociálně citlivé a soudržné společnosti a přispět ke zvyšování kvality života obyvatel. Zároveň jde o vytvoření moderního vzdělávacího systému, který přispěje k rozvoji znalostní ekonomiky a stane se zdrojem efektivity a flexibility trhu práce ČR. V rámci tohoto cíle jsou podporovány aktivní nástroje zajišťující včasnou identifikaci potřeb v oblasti vzdělávání a posilující spolupráci mezi vzdělávacími a výzkumnými institucemi.

Základní komentář k plnění cíle

Na realizaci aktivit druhého cíle NSRR se v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti podílí především programy spolufinancované z Evropského sociálního fondu (dále ESF), tj. OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a OP Praha – Adaptabilita. Aktivity v oblasti veřejné správy podporuje Integrovaný OP.

V rámci druhého cíle NSRR lze konstatovat, že naplňování cílů je uspokojivé. U některých aktivit registrujeme nižší plnění či naopak jejich přezávazkování. Přepřehování cílových hodnot indikátorů je častým jevem u programů spolufinancovaných z ESF, především v OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Opačný problém (nedosahování cílů) pak mají některé indikátory Integrovaného OP, kde je tento stav věcného plnění odrazem nízkého finančního čerpání.

Tab. 2 – Vybrané projektové indikátory cíle 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
074100	Počet podpořených osob - celkem	Počet osob	0,0	1 659 220,0	3 192 937,0	2 401 108,0
074600	Počet úspěšně podpořených osob	Počet osob	0,0	769 599,0	671 145,0	372 799,0
074613	Počet úspěšných absolventů kurzů - celkem	Počet osob	0,0	733 000,0	1 763 180,0	710 636,9
074155	Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání - studentů celkem	Počet studentů	0,0	126 500,0	825 918,0	317 233,0
070100	Počet nově vytvořených pracovních míst - celkem	Počet míst	0,0	33 000,0	40 419,2	41 432,0
080712	Počet dostupných programů prevence pro obyvatele	Počet	0,0	45,0	45,0	20,0
075712	Počet nových sociálních služeb a aktivit	Počet	0,0	50,0	20,0	6,0
150105	Počet kontaktních míst veřejné správy (Czech POINT)	Počet	1 300,0	6 244,0	6 572,0	6 557,0
382130	Počet podpořených projektů poradenských služeb pro rozvoj podnikání	Počet projektů	0,0	600,0	429,0	197,0

Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

Detailní popis cíle

Příjemci **druhého cíle NSRR** se celkem zavázali podpořit 3,2 mil. osob, z toho 825,9 tis. osob v počátečním vzdělávání. Příjemci jednotlivých OP vykazovali, že aktivitami druhého cíle NSRR již bylo podpořeno, tj. vzdělávacího nebo rekvalifikačního kurzu, stáže, odborné konzultace, školení či odborné praxe se zúčastnilo 2,4 mil. osob, z toho 317,2 tis. studentů v počátečním vzdělávání. Dále se příjemci zavázali vytvořit 40,4 tis. nových pracovních míst, skutečně bylo vytvořeno 41,4 tis. pracovních míst. V rámci prevence pro obyvatele bylo realizováno 20 programů² z celkového závazku 45 programů prevence a zavedeno 6 nových sociálních služeb a aktivit ze závazku ve výši 20 služeb a aktivit.

Indikátory, které jsou využívány programy spolufinancovanými z ESF, jsou v současné době přepřelňovány. Jedná se například o indikátory sledující počet podpořených osob, počet podpořených osob v počátečním vzdělávání a počet úspěšných absolventů kurzů.

V rámci plnění tohoto cíle lze však také zaznamenat indikátory, jejichž závazky vykazují nižší plnění. Jedná se především o některé indikátory Integrovaného OP. Tento stav věcného pokroku je důsledkem nízkého finančního čerpání daných oblastí podpory tohoto OP. Mezi rizikové oblasti můžeme zahrnout především oblast sociální, kde je v současné době pomalé finanční čerpání (míra finančního závazku oblasti podpory „Služby v oblasti sociální integrace“ je pouze 14,2 % celkové alokace oblasti podpory), což se také odráží v nízkém plnění indikátoru „Počet nových sociálních služeb a aktivit“. V současné době v Integrovaném OP probíhají kontinuální výzvy a dochází ke schvalování nových projektů v této oblasti, lze tedy předpokládat navýšení závazků indikátorů.

Tento cíl je také zaměřen na efektivní systém veřejné správy a služeb, který je podporovaný aktivitami Integrovaného OP. Strukturální fondy podpořily 5 257 kontaktních míst veřejné správy (tzv. Czech POINT), tato aktivita naplnila své cíle a byla ukončena.

Měsíční srovnání a další významné změny

Meziměsíční nárůst zaznamenáváme téměř u všech indikátorů druhého cíle NSRR. Výraznější meziměsíční nárůst vykazuje indikátor „Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání - studentů celkem“, navýšení dosažené hodnoty o 34,6 tis. osob, což odpovídá 27,4 % cílové hodnoty³ a u indikátoru „Počet podpořených osob – celkem“, kde došlo k nárůstu dosažené hodnoty o 11,4 %, tj. 189,8 tis. osob.

² Indikátor „Počet dostupných programů prevence pro obyvatele“ vyjadřuje počet programů prevence zdravotních rizik obyvatelstva, prevence sociálního vyloučení osob znevýhodněných jejich zdravotním stavem nebo věkem a programů zaměřených na prosazení zdravého životního stylu v rámci dostupnosti pro celou populaci ČR i také pro specifické ohrožené cílové skupiny (děti, mládež, pacienti po specifických nemocích apod.).

³ Cílová hodnota byla vzhledem k dosahovaným výsledkům pravděpodobně velmi podhodnocena.

Cíl 3 „Atraktivní prostředí“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na zlepšování životního prostředí, rozvoj environmentální infrastruktury a dopravní dostupnosti území.

Cílem je zlepšení dostupnosti environmentální infrastruktury, obnovení kvality životního prostředí a podpora úspor energie. Zároveň je posilována dopravní dostupnost a dopravní obslužnost při zmírnění dopadu dopravy na životní prostředí.

Tyto investice mají dopad na zkvalitnění životního prostředí pro obyvatele ČR. V rámci naplňování tohoto cíle dochází ke zvýšení standardu českých silnic a železnic na evropskou úroveň.

Základní komentář k plnění cíle

Tento cíl je naplňován aktivitami financovanými z OP Životní prostředí a OP Doprava.

Plnění aktivit třetího cíle NSRR je uspokojivé. OP Doprava je naplňován v souladu se stanovenými cíli. V OP Životní prostředí evidujeme aktivity, které jsou plněny dobře, ale i aktivity zaostávající, což odráží nízký stav čerpání finančních prostředků v rámci některých oblastí podpory OP Životní prostředí. Oba OP jsou realizovány částečně velkými projekty, které v případě jejich realizace významně přispějí k naplnění cíle NSRR „Atraktivní prostředí“.

Tab. 3 – Vybrané projektové indikátory cíle 3 „Atraktivní prostředí“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
230600	Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	Počet	0,0	350,0	78,0	44,0
230700	Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů	Počet km	0,0	120,0	1 605,9	1 151,7
240100	Plocha revitalizovaných území	Plocha v ha	0,0	1 000,0	9 011,0	2 600,2
240200	Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	Plocha v m ²	0,0	1 000 000,0	1 044 941,0	656 586,0
364300	Snížení spotřeby energie	GJ/rok	0,0	10 100 000,0	6 687 112,9	722 851,4
370200	Délka nových silnic - celkem	Počet km	0,0	168,3	262,1	81,0
370300	Délka nových dálnic a rychlostních silnic a silnic I. třídy - TEN-T	Počet km	0,0	120,0	132,9	0,0
370701	Délka rekonstruovaných železničních tratí TEN-T	Počet km	0,0	348,0	285,7	141,3
370703	Délka rekonstruovaných železničních tratí mimo TEN-T	Počet km	0,0	105,2	66,7	39,2

Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

Detailní popis cíle

První z priorit třetího strategického cíle NSRR je **zlepšení dopravní dostupnosti**. K 3. květnu 2012 SF a FS umožnily z OP Doprava stavbu 81,0 km nových dálnic, silnic I. třídy a rychlostních silnic z celkem zazávazkovaných 262,1 km nových silnic. V případě silničních projektů evidujeme závazky nad rámec

cílových hodnot, což však odráží také stav finančního čerpání⁴. V prioritních osách zaměřených na výstavbu a modernizaci silniční sítě je jeden projekt ve schvalovacím procesu. V nejbližší době nedojde k výraznému navýšení závazku příjemců. Navýšení dosažených hodnot indikátorů lze předpokládat s předkládáním průběžných monitorovacích zpráv (příp. závěrečných) v půlročních intervalech.

Příjemci se zavázali rekonstruovat 285,7 km železničních tratí TEN-T a 66,7 km tratí mimo TEN-T. K 3. květnu 2012 bylo skutečně rekonstruováno 141,3 km železničních tratí TEN-T a 39,2 km tratí mimo TEN-T.

Aktivita zaměřená na modernizaci železničních tratí eviduje tempo věcného plnění v souladu s finančním čerpáním. V rámci prioritních osy zaměřené na železniční tratě TEN-T jsou dva projekty před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace a další ve schvalovacím procesu. Lze tedy předpokládat navyšování jak dosažených hodnot, tak i závazků příjemců indikátorů zaměřených na tuto aktivitu.

V případě železničních tratí mimo TEN-T jsou ve schvalovacím procesu dva projekty, pro dosažení cílových hodnot je nutná příprava a předložení dalších projektů.

V druhé prioritě třetího cíle NSRR, zaměřené na **zlepšování životního prostředí**, evidujeme nevyvážené plnění sledovaných aktivit. Aktivity zaměřené na výstavbu a rekonstrukci kanalizačních řadů a na revitalizaci území převyšují stanovené cíle. Aktivity již v současné době naplnily stanovené cílové hodnoty, což je dle vyjádření ŘO způsobeno podhodnocením absorpční kapacity nepřesným expertním návrhem cílové hodnoty, který vycházel z historie realizace těchto typů opatření v rámci národních dotačních programů před vznikem OP Životní prostředí. K 3. květnu 2012 se příjemci zavázali nově postavit či rekonstruovat 1 605,9 km kanalizačních řadů, revitalizovat 9011,0 ha území a odstranit 1 044,9 tis. m² starých ekologických zátěží.

Naopak nízké plnění vykazují aktivity zaměřené na budování a rekonstrukci čistíren odpadních vod (dále ČOV), kde dosažená hodnota i závazek příjemců prozatím zaostávají za cíli stanovenými v OP Životní prostředí. Naplňování aktivity odpovídá nízkému finančnímu čerpání první prioritní osy OP Životní prostředí (finanční závazek je 27,5 % celkové alokace osy). Příjemci OP Životní prostředí se zavázali k podpoře 78 ČOV, z čehož 44 bylo skutečně podpořeno. S ohledem na dostupné prostředky v rámci této prioritní osy a na potenciál projektů se ŘO jeví jako nereálné dosáhnout počtu 350 nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV.

Měsíční srovnání a další významné změny

Meziměsíčně zaznamenáváme zvýšení hodnot u téměř všech indikátorů priority životní prostředí. Významnější nárůst dosažené hodnoty vykazuje indikátor „Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů“, zde došlo k nárůstu závazku indikátoru o 116,5 km, tzn. 97,1 % cílové hodnoty a dosažená hodnota se zvýšila o 56,6 % cílové hodnoty, tj. o 67,9 km⁵. A u indikátoru „Plocha revitalizovaného území“, kde došlo k nárůstu závazku příjemců o 469,3 ha (46,9 % cílové hodnoty).

⁴ V rámci OP Doprava je finanční přezávazkování možné na základě dohody mezi řídicím orgánem a Státním fondem dopravní infrastruktury (dále SFDI), na základě které SFDI pokryje zazávazkované prostředky nad rámec celkové alokace OP Doprava na období 2007–2013.

⁵ Cílová hodnota byla vzhledem k dosahovaným výsledkům pravděpodobně velmi podhodnocena.

Cíl 4 „Vyvážený rozvoj území“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na stimulaci rozvojového potenciálu regionů, posilování role měst jako center růstu a rozvoje regionů, řešení jejich vnitřních problémů, harmonický vývoj území a snižování existujících disparit a udržitelný rozvoj venkovských oblastí.

Cílem je odstraňování ekonomických rozdílů mezi regiony. Jde hlavně o posílení ekonomického růstu a růstu zaměstnanosti využitím ekonomických, sociálních a kulturních odlišností jednotlivých regionů ČR.

Investice směřují do rozvoje regionů, měst a venkovských oblastí tak, aby bylo možné vytvořit kvalitní životní prostředí a příležitosti k práci ve všech regionech ČR.

Základní komentář k plnění cíle

Cíl naplňují regionální OP, OP Praha – Konkurenceschopnost, OP Praha – Adaptabilita a z části jsou zde zahrnuty také aktivity podporované Integrovaným OP a OP Doprava.

Obecně lze konstatovat, že v rámci čtvrtého cíle NSRR OP dosahují cílových hodnot bez výrazných problémů, v rámci regionálních OP je však častým jevem přezávazkování některých aktivit.

Tab. 4 – Vybrané projektové indikátory cíle 4 „Vyvážený rozvoj území“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
610100	Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem	Počet km	0,0	1 630,0	1 326,2	952,9
610101	Délka nových silnic II. a III. třídy	Počet km	0,0	57,0	40,3	21,7
610241	Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě	Počet vozidel	0,0	475,0	494,0	224,0
650100	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem (ROP)	Plocha v ha	0,0	412,5	560,9	421,5
651100	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem	Plocha v m ²	0,0	656 600,0	782 966,3	583 231,6
651500	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem	Plocha v m ²	0,0	192 000,0	383 161,4	344 407,8
331200	Počet regenerovaných bytů	Počet bytů	0,0	20 000,0	36 355,0	26 807,0
331300	Plocha revitalizovaného území v problémových sídlištích	Plocha v m ²	0,0	4 000 000,0	1 676 008,3	1 159 914,6
371000	Délka nově vybudovaného metra	Počet km	0,0	4,5	0,0	0,0
380200	Počet podpořených nově založených MSP v hl. m. Praze	Počet MSP	0,0	20,0	30,0	0,0
610111	Délka nově vybudovaných cyklostezek v hl. m. Praze	Počet km	0,0	2,5	7,8	4,3

Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

Detailní popis cíle

Plnění **čtvrtého cíle NSRR** je uspokojivé. Úspěšně jsou plněny především aktivity podporované regionálními OP zaměřené na revitalizaci a regeneraci území a objektů (městských i venkovských) a pořízení ekologických vozidel ve veřejné dopravě. Závazky příjemců indikátorů se blíží nebo dosahují stanovených cílových hodnot. V souladu s finančním čerpáním jsou naplňovány indikátory sledující rekonstrukci silnic II. a III. třídy. Výstavba nových komunikací II. a III. třídy mírně zaostává.

SF přispěly v jednotlivých regionech k výstavbě či rekonstrukci 952,9 km silnic II. a III. třídy z celkového závazku 1 326,2 km těchto komunikací. Pro zkvalitnění veřejné dopravy bylo ze SF pořízeno 224 ekologických vozidel, celkový závazek příjemců je 494 těchto vozidel. Ve městech se příjemci zavázali regenerovat a revitalizovat 783,0 tis. m² objektů, ve venkovských oblastech 383,2 tis. m² objektů. K 3. květnu 2012 bylo skutečně regenerováno či revitalizováno 583,2 tis. m² objektů ve městech a 344,4 tis. m² objektů ve venkovských oblastech. Příjemci regionálních OP se také zavázali regenerovat a revitalizovat 560,9 ha území, z čehož bylo skutečně regenerováno a revitalizováno 421,5 ha.

Pomaleji je prozatím naplňována aktivita revitalizace území Integrovaného OP, která je zaměřena na úpravy vedoucí ke zlepšení kvality života a bezpečnosti v problémových sídlištích. V současné chvíli jsou vykazovány nízké hodnoty závazku příjemců i dosažené hodnoty, to však odpovídá finančnímu plnění páté prioritní osy Integrovaného OP „Národní podpora územního rozvoje“ zaměřené na zlepšení fyzického prostředí pro bydlení, především formou podpory revitalizace problémových sídlišť i jednotlivých domů s cílem předejít výrazné sociální segregaci a polarizaci. V této aktivitě se předpokládá nárůst počtu projektů v rámci realizace Integrovaného plánu rozvoje měst (dále IPRM). K 3. květnu 2012 bylo regenerováno a revitalizováno 1 159,9,0 tis. m² území z celkového závazku 1 676,0 tis. m² území v problémových sídlištích. Opačný trend zaznamenáváme v aktivitě zaměřené na regeneraci bytů, kdy bylo regenerováno 26,8 tis. bytů z celkového závazku 36,4 tis. bytů, závazek příjemců tedy převyšuje stanovené cíle.

Do čtvrtého cíle NSRR také spadá území hl. m. Prahy. Zde se dobře realizuje podpora MSP stejně jako výstavba cyklostezek. Na druhé straně stále nebyl schválen projekt realizující výstavbu pražského metra, indikátor má tedy zatím nulové hodnoty.

Měsíční srovnání a další významné změny

V rámci čtvrtého cíle NSRR zaznamenáváme mírný nárůst hodnot většiny indikátorů s výjimkou indikátorů realizovaných v hl. m. Praze.

PRIORITA 4.1 „VYVÁŽENÝ ROZVOJ REGIONŮ“

Zaměření priority „Vyvážený rozvoj regionů“

Cílem první priority čtvrtého cíle NSRR „Vyvážený rozvoj regionů“ je vyvážený a harmonický rozvoj regionů vedoucí ke snižování disparit v socioekonomické úrovni mezi i uvnitř regionů ČR.

Obecně k cíli priority přispívají všechny operační programy realizované na území ČR, avšak cíleně zaměřeny jsou **regionální OP**, a to prostřednictvím rozvoje relevantní **dopravní infrastruktury**, tzn. silnic II. a III. třídy, na vytváření a posilování integrovaných **metropolitních či regionálních systémů veřejné dopravy** a dále pak na podporu integrovaného rozvoje území. K vyváženému rozvoji regionů pak také přispívají další aktivity realizované regionálními OP, jako například podpora rozvoje cestovního ruchu, avšak tyto aktivity jsou detailně řešeny v dalších prioritách / cílech NSRR, proto se jim tato kapitola nevěnuje.

K plnění cíle také výrazně přispívá Integrovaný OP, především oblastí podpory „**Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik**“ prioritní osy „Národní podpora územního rozvoje“.

Dopravní infrastruktura

Cílem jedné z aktivit této priority NSRR je výstavba nových úseků komunikací, zlepšení technických a bezpečnostních parametrů a stavu nevyhovujících úseků silniční sítě. Silniční síť ČR má k 1. lednu 2012 délku 55,7 tis. km. Nejvyšší podíl silnic připadá na komunikace III. třídy, jichž je v ČR 34,1 tis. km, tj. 61,3 % z celkové délky silnic. Druhý nejvyšší podíl, 26,2 %, připadá na silnice II. třídy, tzn. 14,6 tis. km silnic. Řádově nižší zastoupení mají silnice I. třídy, rychlostní silnice a dálnice⁶.

Tab. 5 – Vybrané projektové indikátory priority 4 „Vyvážený rozvoj regionů“ – dopravní infrastruktura

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
610100	Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem	Počet km	0,0	1 630,0	1 326,2	952,9
610101	Délka nových silnic II. a III. třídy	Počet km	0,0	57,0	40,3	21,7

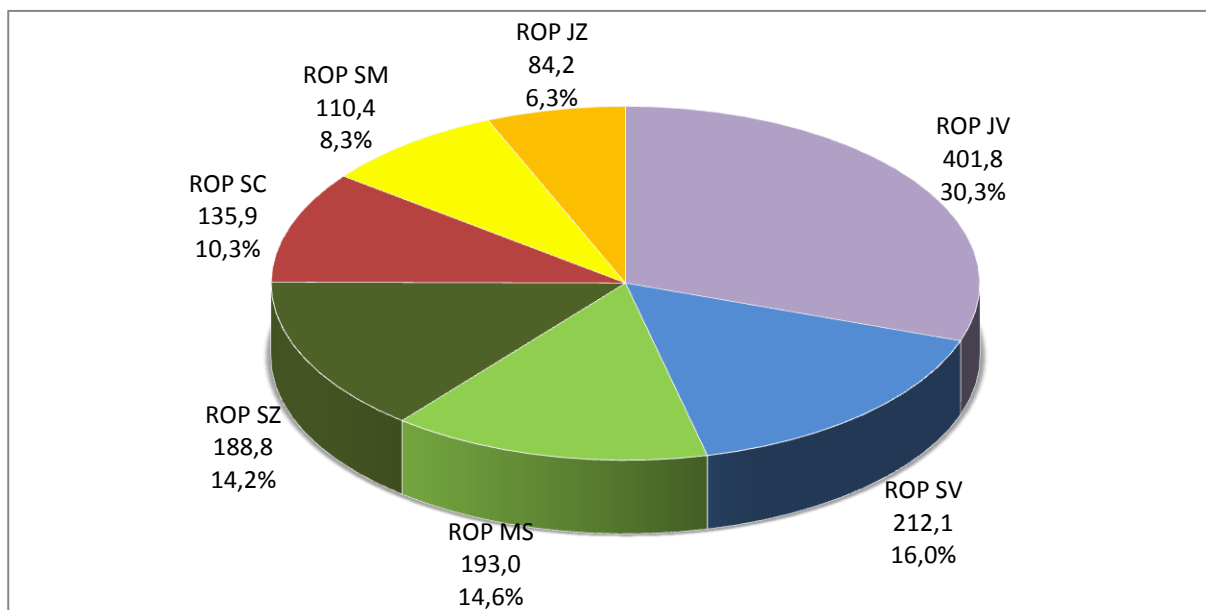
Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

Aktivitou všech regionálních OP je rekonstrukce a výstavba komunikací II. a III. třídy. Celkový závazek indikátoru „Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem“ je 1 326,2 km, což představuje 2,7 % z celkového počtu silnic II. a III. třídy v ČR (48,8 tis. km).

Celkový závazek indikátoru odpovídá 81,4 % cílové hodnoty, dosažená hodnota pak 58,5 %. Celkové hodnoty indikátoru za NSRR nepředstavují riziko v naplnění cíle.

⁶ ŘSD.

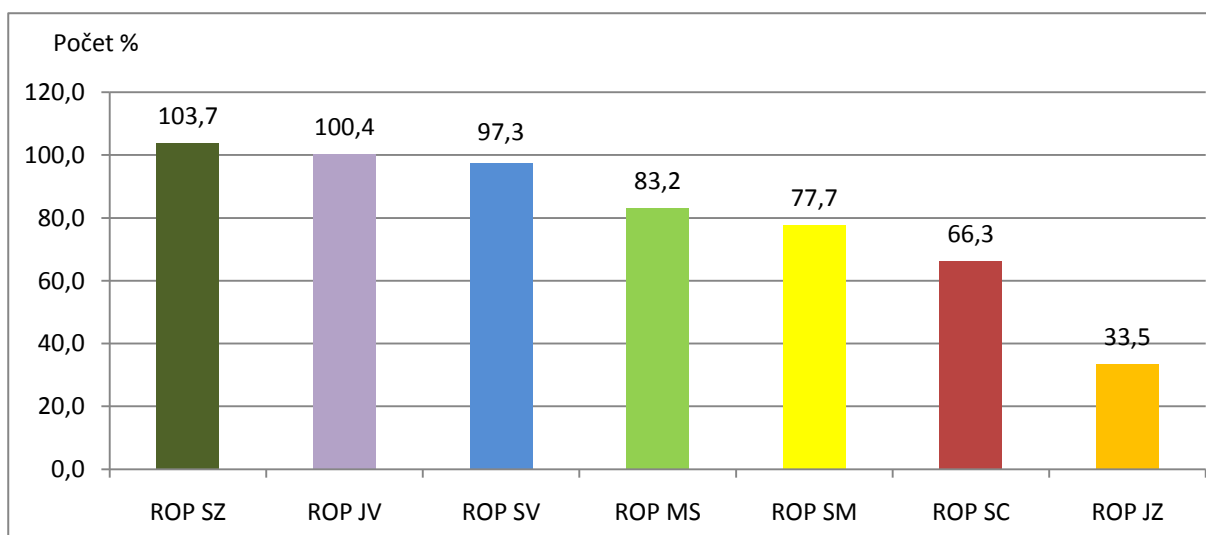
Graf 1 – Podíl ROP na závazku indikátoru „Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem“ – celkový závazek 1 326,2 km

Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

Nejvyšší příspěvek, 30,3 %, na celkovém závazku indikátoru má ROP Jihovýchod, kde se příjemci zavázali zrekonstruovat či postavit 401,8 km silnic. Druhý nejvyšší závazek, avšak téměř poloviční oproti ROP Jihovýchod, evidujeme u příjemců ROP Severovýchod. Závazek odpovídá 16,0 % celkového závazku, tj. 212,1 km. Nejnižší podíl na celkovém závazku indikátoru mají příjemci ROP Jihozápad (6,3 %, tj. 84,2 km), následovaní příjemci ROP Střední Morava, kde by mělo být zrekonstruováno či postaveno 110,4 km silnic (8,3 % z celkového závazku).

Graf 2 – Míra závazku indikátoru „Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem“ u ROP

Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

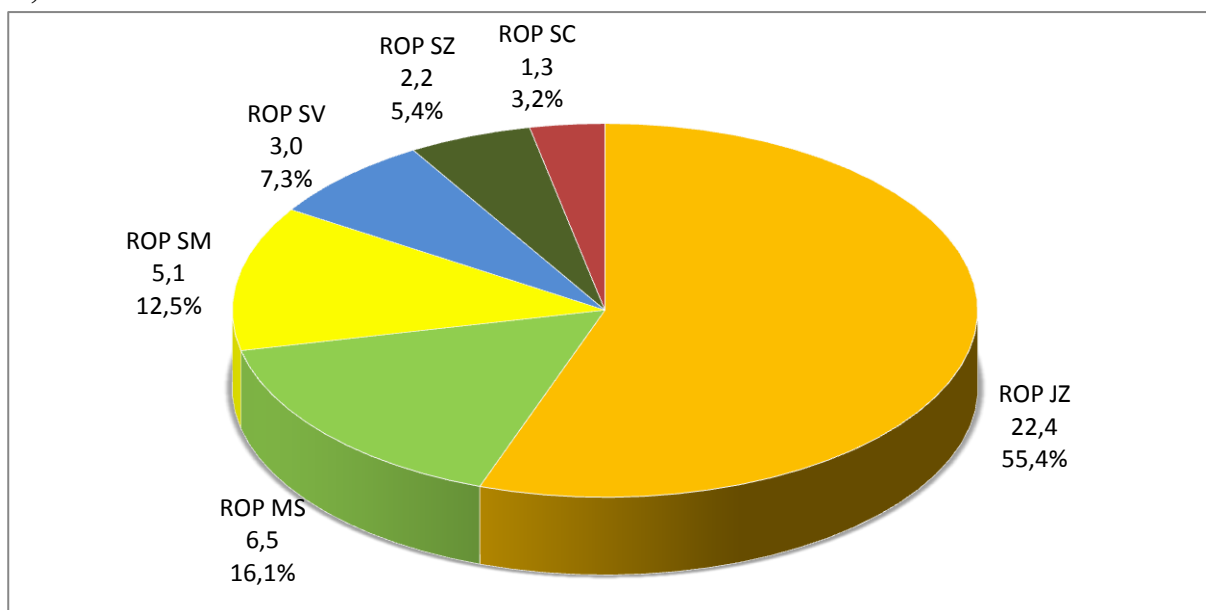
Plnění cílových hodnot jednotlivých regionálních OP u indikátoru „Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem“ ukazuje graf 2. Je zřejmé, že většina regionálních OP nemá problémy s plněním indikátoru, míra závazků indikátorů je u většiny OP v souladu s finančním závazkem daných prioritních os / oblastí podpory.

Výraznější zaostávání v plnění indikátoru za finančním čerpáním evidujeme pouze u ROP Jihozápad, kde je stav způsoben pozastavením některých silničních projektů z důvodu vyšetřování Policií ČR, při přechodu projektů do realizace by plnění indikátoru nemělo být ohroženo.

Další sledovaný indikátor „Délka nových silnic II. a III. třídy celkem“ má celkový závazek příjemců 43,3 km, tj. 3,1 % z celkového počtu nových a rekonstruovaných silnic spolufinancovaných ze SF. Tento stav naznačuje, že většina podpory na zlepšení dopravní infrastruktury silnic II. a III. tříd, jde do rekonstrukce těchto komunikací. Což je logické vzhledem k hustotě a technickému stavu silniční sítě ČR. Závazek indikátoru představuje minimální prodloužení celkové silniční sítě ČR (k 1. lednu 2012 - 55,7 tis. km).

Následující graf demonstruje příspěvek jednotlivých regionálních OP k závazku příjemců.

Graf 3 – Podíl ROP na závazku indikátoru „Délka nových silnic II. a III. třídy celkem“ – celkový závazek 40,3 km

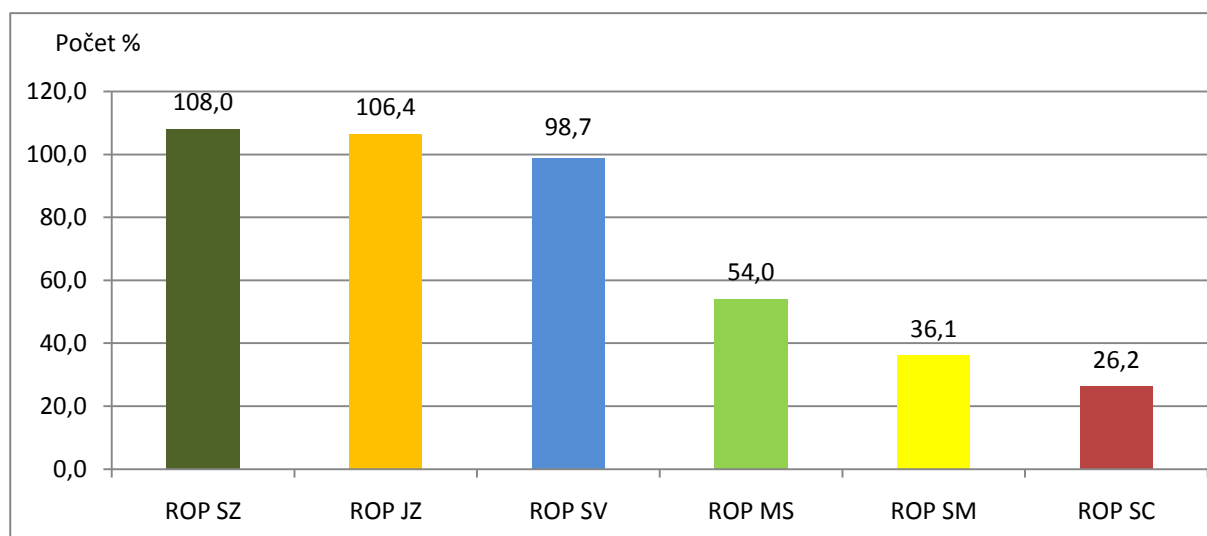

Poznámka: ROP JV nemá v programovém dokumentu a nesleduje členění silnic II. a III. třídy na nové a rekonstruované.

Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

Nejvyšší mírou, a to 55,4 %, přispívají k celkovému závazku indikátoru příjemci ROP Jihozápad, kteří se zavázali k vytvoření 22,4 km nových komunikací II. a III. třídy. V porovnání s ostatními regionálními OP jde o řádově rozlišné hodnoty, vycházející z potřeb regionu. Závazek příjemců ostatních regionálních OP se pohybuje v rozmezí 6,5–1,3 km nových silnic II. a III. třídy.

Graf 4 – Míra závazku indikátoru „Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem“ u ROP

Poznámka: ROP JV nemá v programovém dokumentu a nesleduje členění silnic II. a III. třídy na nové a rekonstruované.

Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

Míra plnění indikátorů u jednotlivých regionálních OP ukazuje rozdíly ve věcném pokroku. Jak je z grafu 4 zřejmé, ROP Severozápad, ROP Jihozápad a ROP Severovýchod se svým závazkem indikátoru pohybují na úrovni cílové hodnoty, tzn. s dosažením cílů v této oblasti by neměly mít problém.

ROP Moravskoslezsko má věcný závazek ve výši 54,0 %, ŘO úzce spolupracuje s příjemcem (Moravskoslezským krajem), aby předkládal projekty, které naplní požadované věcné cíle. Míra závazku ROP Střední Morava je 36,1 % cílové hodnoty, což indikuje problematické plnění. Aktuální závazek by se měl navýšit na úroveň cílové hodnoty po schválení projektů z výzev č. 23 a 26, které jsou v současnosti doporučeny k dopracování.

Nejrizikověji se jeví plnění indikátoru „Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem“ u ROP Střední Čechy, kde je míra závazku pouze na úrovni 26,2 % cílové hodnoty, ŘO se na základě informací od jediného příjemce (Středočeský kraj) obává nenaplnění cílové hodnoty.

Veřejná doprava

V průběhu 90. let 20. století došlo v celé ČR ke strmému nárůstu počtu osobních automobilů. V důsledku toho výrazně vzrostla intenzita dopravy, a to zejména na důležitých dopravních tazích a také ve městech a obcích, to značně přispívá ke zhoršování stavu životního prostředí. Omezení osobní automobilové dopravy a zvýšení počtu osob veřejnou hromadnou dopravou vyžaduje neustálé zlepšování služeb a modernizaci veřejné hromadné přepravy osob.

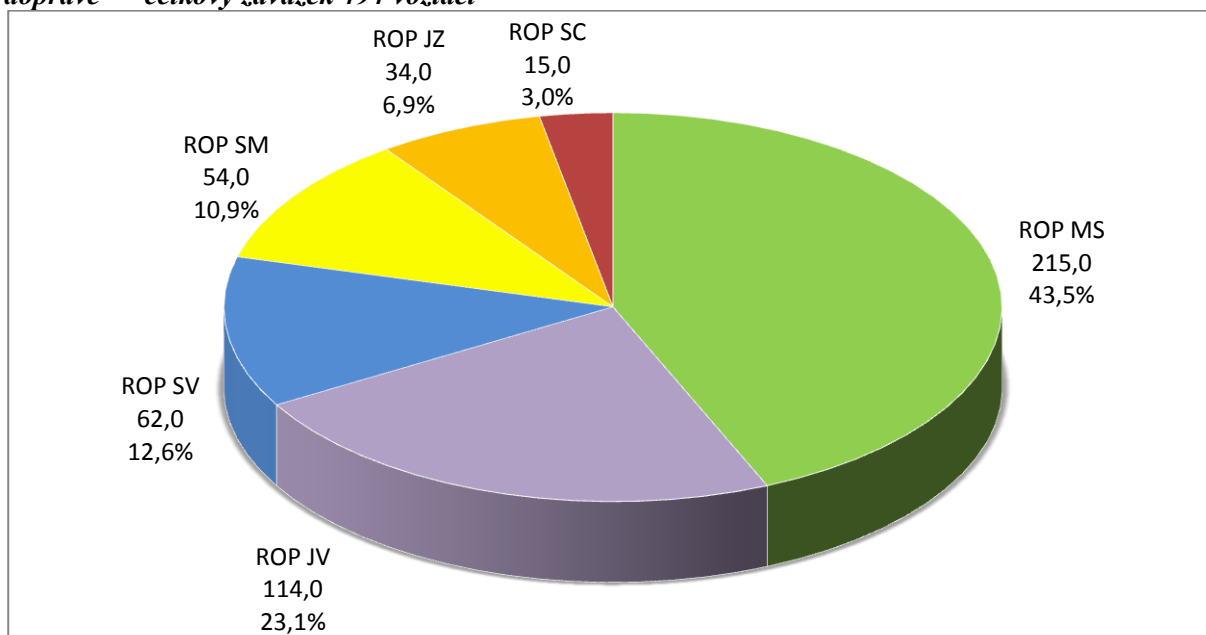
Finanční prostředky na zlepšení veřejné dopravy poskytují všechny regionální OP. Monitoring na centrální úrovni je ztížen skutečností, že každý regionální OP sleduje jinou strukturu indikátorů. Z indikátorů jednotlivých regionálních OP byly vybrány ty, které sleduje nejvíce z nich.

Tab. 6 – Vybrané projektové indikátory priority 4 „Vyvážený rozvoj regionů“ – veřejná doprava

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota	ROP
610241	Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě	Počet vozidel	0,0	475,0	494,0	224,0	JV, JZ, MS, SC, SM, SV
610247	Počet nově pořízených nízkopodlažních vozidel ve veřejné dopravě	Počet vozidel	0,0	122,0	336,0	108,0	JZ, MS, SC, SV, SZ
610249	Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě	Počet	0,0	61,0	130,0	110,0	JV, JZ, SC, SM, SV

Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

Ke zkvalitnění veřejné dopravy, zejména ve vztahu k životnímu prostředí, přispívá rozšíření vozového parku veřejné dopravy a jeho modernizace ekologickými vozidly veřejné dopravy. Příjemce regionálních OP se zavázali pořídit 475 ekologických vozidel pro veřejnou dopravu. Závazek příjemců se v současné době již pohybuje nad cílovou hodnotou indikátoru (míra závazku je 104,0 %). Skutečně bylo k 3. květnu 2012 pořízeno 224 ekologických vozidel. Jakou měrou se jednotlivé regionální OP podílí na závazku příjemců přibližuje graf 5.

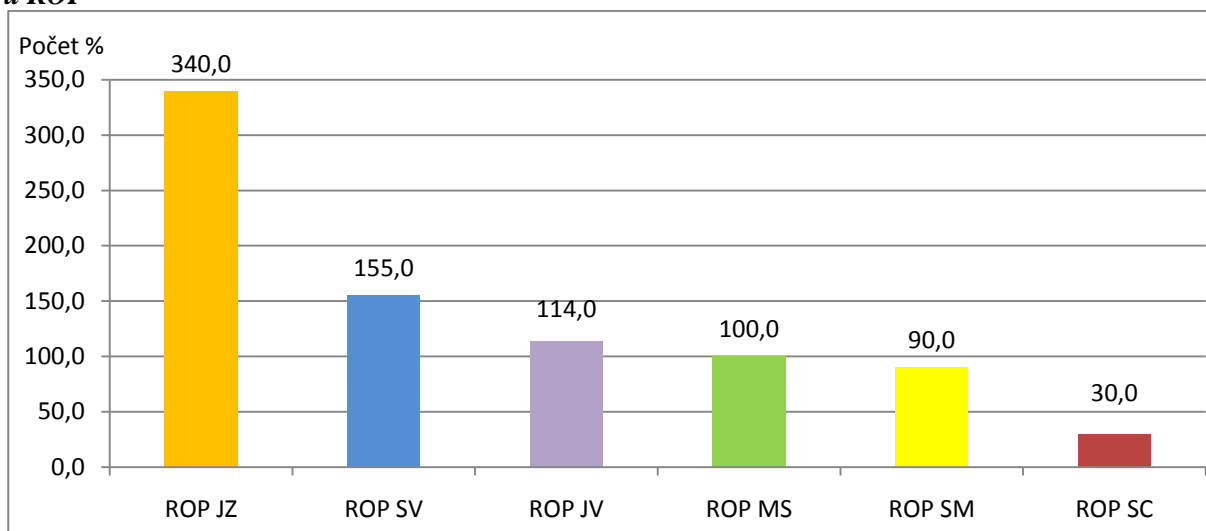
Graf 5 – Podíl ROP na závazku indikátoru „Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě“ – celkový závazek 494 vozidel

Poznámka: ROP SZ indikátor nesleduje.

Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

Nejvíce ekologických vozidel pro veřejnou dopravu se zavázali pořídit příjemci ROP Moravskoslezsko, a to 215 vozidel, což odpovídá 43,5 % celkového závazku příjemců. Naopak nejméně pak příjemci ROP Střední Čechy, konkrétně 15 ekologických vozidel, to představuje 3,0 % z celkového závazku.

Graf 6 – Míra závazku indikátoru „Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě“ u ROP

Poznámka: ROP SZ indikátor nesleduje.

Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

Nejvyšší míru přezávazkování eviduje ROP Jihozápad, kde dosahuje 340 %, tento stav je pravděpodobně způsoben podhodnocením cílové hodnoty. Cílová hodnota indikátoru sledujícího nově pořízená ekologická vozidla u ROP Jihozápad je 10 vozidel. Současný závazek příjemců je 34 vozidel. Takže i při poměrně nízkém závazku 34 ekologických vozidel je přezávazkování vysoké. Pro ROP Jihozápad není tento indikátor závazný vůči EK, což má za důsledek, že nemusí vysvětlovat jeho přeplnění.

Dalšími regionálními OP, které vykazují přezávazkování indikátoru, avšak nižší míry, jsou ROP Severovýchod a ROP Jihovýchod. ROP Severovýchod vykazuje přezávazkování cílové hodnoty 40 ekologických vozidel o 12 a ROP Jihovýchod cílové hodnoty 100 vozidel o 14. Překročení cílové hodnoty může být způsobeno chybným odhadem cílové hodnoty. ŘO si také ponechávají rezervu, aby cílových hodnot dosáhly i při nesplnění závazků některých z projektů.

Problém s plněním cílové hodnoty 50 ekologických vozidel má ROP Střední Čechy. Zatím se příjemci zavázali pořídit pouze 15 vozidel. Vzhledem k tomu, že projekty schválené k realizaci odstupují od podpisu smlouvy z důvodů nejistoty v zajištění garance udržitelnosti, ŘO předpokládá nenaplnění cílové hodnoty v první prioritní ose.

Mezi další indikátory, které přispívají ke zlepšení veřejné dopravy, se řadí „Počet nově pořízených nízkopodlažních vozidel ve veřejné dopravě“ a „Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě“. Oba indikátory vykazují poměrně vysoké přezávazkování. U prvního z nich evidujeme nejvyšší přezávazkování u ROP Severovýchod, u druhého u ROP Jihozápad.

Rozvoj systémů tvorby územních politik

Na rozvoj systémů tvorby územních politik se zaměřuje oblast podpory „**Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik**“ Integrovaného OP. Cílem oblasti podpory je posílení řízení udržitelného rozvoje území s využitím územních plánů obcí a lepších územně analytických podkladů k odstraňování regionálních disparit.

Jsou zde podporovány aktivity směřující na zavádění územně analytických podkladů obcí (na úrovni obcí s rozšířenou působností) a krajů a na tvorbu a aktualizaci územních plánů obcí s ohledem na udržitelný rozvoj území.

Realizované projekty slouží k trvalému zjišťování a vyhodnocování stavu území a jeho vývoje, k zjišťování hodnot a limitů využití území, k zjišťování záměrů na provedení změn v území, k vyhodnocování udržitelného rozvoje území a k určení problémů k řešení. Důraz je kladen na udržitelný rozvoj území a udržitelné využívání zdrojů.

Tab. 7 – Vybrané projektové indikátory priority 4 „Vyvážený rozvoj regionů“ – rozvoj systémů tvorby územních politik

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
330415	Plocha území obcí pokrytá územně analytickými podklady obcí	Plocha v km ²	0,0	34 800,0	63 398,0	63 398,0
330416	Plocha území obcí pokrytá novým územním plánem	Plocha v km ²	0,0	140,0	8 418,3	7 499,4

Zdroj: MSC2007 - 3. 5. 2012

Indikátory sledující plochu obcí pokrytou územně analytickými podklady obcí a novým územním plánem jsou silně přezávazkované. V případě indikátoru „Plocha území obcí pokrytá územně analytickými podklady obcí“ bylo celkem možných pouze 204 oprávněných žadatelů⁷ (bez Prahy), nepředpokládalo se, že žádost o dotaci podá více než 140 žadatelů. Plocha byla spočítána jako plocha 140 nejmenších obcí s rozšířenou působností, ale nakonec bylo podpořeno 170 žádostí obcí.

Při nastavení cílové hodnoty indikátoru „Plocha území obcí pokrytá novým územním plánem“ byla plocha spočítána jako plocha 60 nejmenších obcí nad 500 obyvatel, které splňovaly podmínky připravovaných výzev.

⁷ Celkový počet Obcí s rozšířenou působností.

POUŽITÉ POJMY

Výchozí hodnota indikátoru

Hodnota indikátoru naměřená před začátkem realizace projektu / programu. Hodnota se během realizace projektu / programu nemění. Výchozí hodnota indikátoru je zohledněna v rámci dosažené hodnoty. Při interpretaci dat, jejichž výchozí hodnota je různá od nuly, je nutné uvádět všechny hodnoty (výchozí, cílové a dosažené) společně. U statistických indikátorů může dojít ke změně výchozí hodnoty v případě, že se změní metodika jejich výpočtu a zpětně jsou dopočítávány časové řady.

Cílová hodnota indikátoru

Hodnota (plán) indikátoru, ke které se řídicí orgán OP zavázal vůči Evropské komisi v programovém dokumentu. Cílová hodnota může být dosažena až po ukončení realizace programu, tzn. datum cílové hodnoty se nemusí rovnat datu předpokládaného ukončení realizace programu. Cílová hodnota může být naplňována i v době udržitelnosti. V rámci cílové hodnoty indikátoru je zohledněna výchozí hodnota indikátoru.

Závazek příjemce

Hodnota (plán) indikátoru, ke které se příjemce zavázal realizací projektu vůči řídicímu orgánu v Rozhodnutí / Smlouvě o poskytnutí dotace. V případě, že závazek silně překračuje cílové hodnoty stanovené v programovém dokumentu, mluvíme o tzv. přezávazkování indikátoru.

Dosažená hodnota indikátoru

Hodnota průběžného naplnění indikátoru a datum, kdy byla hodnota indikátoru dosažena. Dosažená hodnota je sledována pomocí monitorovacích zpráv, které pravidelně předkládají příjemci řídicímu orgánu OP / zprostředkujícímu subjektu. Dosažená hodnota je kumulativní údaj od začátku realizace projektu nebo přírůstkový údaj dle povahy indikátoru a jeho definice. Například:

- indikátory vztažené ke konkrétnímu období, např. „Počet proškolených osob v novém systému výuky za rok“
- podílové indikátory, např. „Změna počtu dopravních nehod na úsecích dotčených intervencí (%)“
- statistické indikátory.

V rámci dosažené hodnoty indikátoru je zohledněna výchozí hodnota indikátoru. Při interpretaci dat, jejichž výchozí hodnota je různá od nuly, je nutné uvádět všechny hodnoty společně (výchozí, cílová a dosažená).

